

● TUDI V NEPROIZVODNIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH

RAZISKAVE IN INOVACIJE

Po novem zakonu o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, ki je bil sprejet konec lanskega leta, naj bi bolj zaživele tudi občinske raziskovalne skupnosti. Poslej bodo lahko same ugotavljale in usmerjale raziskovalno dejavnost v občini, obenem pa tudi skrbale za uveljavljanje teoretičnih dosežkov v praksi. Seveda pa se bodo morale še vedno kar najtesneje povezovati s posebnimi raziskovalnimi skupnostmi in z republiško raziskovalno skupnostjo.

Kaj pravzaprav pričakujemo od novega zakona v občini?

Predsednik skupščine občinske raziskovalne skupnosti dr. Peter Bukovec in predsednik izvršnega odbora Stane Jalovec sta povedala tole:

»Želimo, da bi v prihodnje na seje skupščine prihajalo vsaj 90 odstotkov delegatov. Zdaj, ko bomo v naši raziskovalni skupnosti odločali o marsikateri pomembni zadevi in bo tudi naše mnenje prispevalo k skupni odločitvi, bo to verjetno uresničljivi-

vo. Prej se nam je večkrat zgodilo, da smo razpravljali o stvarih, ki jih je republiška raziskovalna skupnost že sklenila. Zato delegate te teme niso več toliko zanimale in je bila udeležba na sejah manjša.

Vendar pa se naša raziskovalna skupnost tudi do sedaj lahko pohvali s sklepčnimi sejami, medtem ko tega vse občinske raziskovalne skupnosti v Ljubljani ne bi mogle reči. Prvi v Ljubljani smo tudi sprejeli predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi mestne raziskovalne

skupnosti. Drugim to ni uspelo prav zaradi nesklepčnih sej.

Raziskovalna skupnost občine Ljubljana Moste-Polje je bila ustanovljena pred dvema letoma. Skupščina raziskovalne skupnosti ima le zbor uporabnikov, saj v občini ni delovnih organizacij, ki bi se ukvarjale samo z raziskovalno dejavnostjo in bi njihovi delegati sestavljali zbor izvajalcev. Za nadaljnje uspešno delo raziskovalne skupnosti pa bi bilo potrebno zaposliti strokovnega delavca, ki bi skrbel tudi za povezavo z drugimi raziskovalnimi skupnostmi in SIS.

Samoupravnega sporazuma o sodelovanju z občinsko raziskovalno skupnostjo doslej še niso podpisale Izolirka, Saturnus in tiskarna Jožeta Moškriča, medtem ko Indos in Slovenija ceste — tozdr Mehanizacija za raziskovalno skupnost sploh nista

vedeli. (Podatek je vzet iz ankete o raziskovalni inovacijski dejavnosti v proizvodnih delovnih organizacijah naše občine. Anketo je lani izvedel izvršni odbor občinske raziskovalne skupnosti.)

V letošnjem letu pa nameravajo predstavniki občinske raziskovalne skupnosti v nekaterih delovnih organizacijah naše občine organizirati pogovore o raziskovalni in inovacijski dejavnosti ter o sodelovanju na tem področju. Še letos bodo tudi opravili drugi del ankete o tej dejavnosti v naši občini. Tokrat bodo vprašalnik izpolnjevale neproizvodne delovne organizacije. Z raziskovalno in inovacijsko dejavnostjo pa bi želeli seznaniti kar največ delovnih ljudi in občanov, še zlasti mlade. Zato bodo že letos skušali organizirati o teh temah predavanja v delovnih organizacijah in šolah.

● TOVARNA PRIPRAVLJENE IN POLPRIPRAVLJENE HRANE V USTANAVLJANJU

JEDILNIK ZA VSAK OKUS

Družbena prehrana dobiva v našem vsakdanjem življenju mnogi širši pomen, kot je videti na prvi pogled, saj si pod tem pojmom običajno zamišljamo le delavske menze iz še nedavne preteklosti, ko je bilo edino tu možno po razmeroma nizki ceni dobiti malico, kosilo ali kak drug obrok hrane. Vendar pa postaja življenjski utrip, posebno v mestih in industrijskih središčih, iz dneva v dan hitrejši, tako da nam ostaja vse manj prostega časa za opravke, brez katerih si včasih nismo mogli zamišljati družinskega življenja. V družinah, v katerih sta zaposlena oba od staršev, postaja kuhanje čedalje bolj odvečno in čas kosila se pomika bolj proti večeru. To pa seveda ni v redu, še zlasti ne, če stariši in otroci nimajo na delovnem mestu oziroma v šoli možnosti, da zaužijejo tople obroke. Tako primeri niso redki in rečemo lahko, da gre za družbeno razširjen pojav, ki ga je treba temu primerno tudi obravnavati. Ni namreč dovolj, če se s prehrano ukvarjajo samo posamezne organizacije, saj s tem rešujejo samo delček splošnega problema.

ZA KAJ GRE?

Komaj so se nekako privadili obratom družbene prehrane, pa je tu že druga novost. Že več let trajajo razprave o tem, kako boljše organizirati prehrano zunaj doma, doseči večjo kakovost ter pripravljati delavcem hrano, primerno glede na njihovo starost in vrsto dela, ki ga opravljajo. V ta namen je bilo izdelanih več raziskav z zdravstvenega in drugih vidikov, da bi nov sistem družbene prehrane temeljil na strokovnih mnenjih.

Prvi korak je napravila HP Kolinska z določitvijo lokacije, izdelavo investicijskega programa ter podpisi sporazumov s soveljavitelji za gradnjo osrednjega obrata za pripravo polprapravljenih in pripravljenih jedi v Ljubljani.

LJUBLJANČANI PRVI POTROŠNIKI

Ne gre za to, da bi zapirali obstoječe obrate družbene prehrane v delovnih organizacijah, ampak bodo v bodočem osrednjem obratu pripravljali jedi tistim delavcem, otrokom in mladini, ki zdaj še nimajo organizirane prehrane ob delu in v šolah.

V že obstoječih obratih bodo lahko zmanjšali število delavcev in odpravili ozka grla ob času priprave obrokov tako, da bodo uporabili že polpripravljen jedi (zrezki, izdelki iz testa, očiščena zelenjava) iz osrednjega obrata.

Z dobro organiziranim transportom (predvidenih je 50 vozil) bo mogoče iz osrednjega obrata v dogovorjenem času prenesti na mize delavcem, otrokom v VVZ, šolarjem, študen-

tom, bolnikom pa tudi starejšim v domovih njihovega dela, načinu življenja in zdravju potrebno število primernih obrokov.

KAKŠEN BO JEDILNIK?

Vsak dan bo na voljo šest različnih jedilnikov hladnih in toplih obrokov z različnimi kaloričnimi vrednostmi od 250 do 110 kcal. Hladne jedi so lahko samostojni nižje kalorični obroki, npr. sendviči, različna peciva, ali pa dopolnjujejo tople obroke, npr. sveže solate, kreme, pudinge, zavitke, pite, in tako toplemu obroku zvišujejo hranilno vrednost.

Jedilnik bo sestavljen za en mesec vnaprej in v tem času se obroki ne bodo ponavljali.

Ponudba bo vsebovala celodnevno oskrbo z zajtrki, malicami, kosili, večerjami in ničnimi toplimi ali hladnimi obroki. Delovne organizacije se bodo za posamezne obroke odločile glede na urnik in način dela.

ZAKAJ HIGIENSKO NEOPOREČNO PRIPRAVLJEN OBROK?

Obroki, ki bodo prihajali iz osrednjega obrata priprave, bodo pripravljani pod natančnim sanitarno-higienskim nadzorom. Pakirani bodo v higienske posodice iz aluminijaste folije, ki se

uporabljajo kot krožnik in po uporabi zavrejo. Hrano bodo lahko postavili naravnost na mizo in ne bo prišla v stik z ničimer, kar bi jo utegnilo okužiti. Mogoče bo naročiti tudi večporcijsko pakirane jedi, v eni aluminijasti posodi bo 8 do 12 porcij. Tako pakirane jedi nato razdelijo na krožnik.

KAKO SE BODO RAZDELJEVALI TOPLI OBROKI?

Razdelilna mesta se bodo oskrbovala s sveže pripravljenimi toplimi obroki, ki bodo pakirani v posebno transportno embalažo iz stiropora. Tako pakirane jedi se ne bodo ohladile pod 65°C in jih bo potrebno po 20 minutah v dveh do štirih urah po končani pripravi. S hitrim ohlajanjem toplih obrokov v osrednjem obratu se bo podaljšal rok uporabnosti na tri dni. Tako ohlajene obroke bodo s hladilnimi kamioni dostavili v razdelilne kuhinje, kjer jih bodo tik pred serviranjem pogreli do primerne temperature.

Manjši del pripravljenih toplih obrokov (10%) bodo zamrzili na -22°C ter jih tako z ustreznim shranjevanjem podaljšali rok uporabnosti na 6 do 12 mesecev.

Možnost, da se lahko sveže pripravljene obroke shranjujejo več dni, ima veliko prednost. Ob nenadnem večjem povpraševanju po hrani bodo lahko postregli abonentom iz pripravljene zaloge ohlajenih ali zmrzjenih obrokov.

Glede na sistem razdeljevanja obrokov bodo na razdelilnih mestih uredili razdeljevalne kuhinje, ki bodo namenjene samo delitvi obrokov. Kuhinja bo dobivala iz osrednjega obrata sveže pripravljene tople in hladne obroke.

Razdeljevalna kuhinja, bo sprejemala iz osrednjega pripravljalnega obrata ohlajene in zmznjene obroke. Te bodo v obratu DP pogreli oziroma odtažali in in jih tako pripravili za delitev. Samostojno bi pripravili samo jedi, ki so neprimerne za obe metodi konservevanja (solate, sveži dodatki).

PRI KOSILU SKUPAJ

Najbrž bi si pri nas težko zamislili, da bi se vsa družina zbrala v obratu družbene prehrane enega od obeh staršev. Oba zakonca sta zaposlena, neredko na različnih koncih mesta ali celo v različnih krajih, otroci hodijo v različne šole, ki so med seboj precej oddaljene: torej bi bilo takšno opoldansko popotovanje na kraj kosila najbrž precej zamudno in ne preveč spodbudno.

Da pa bi bilo v naših delovnih organizacijah možno kupiti kosilo tudi za moža oziroma za ženo in za otroke in ga doma le na hitro pogreti, postavi stvar v čisto novo luč.

Novi obrat osrednje priprave jedi nam bo to omogočil.

dipl. inž. MIRA LAH

Skupščina mesta Ljubljane IS Komisija za znanost in tehnologijo

VABI

organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in občinske skupščine na področju mesta Ljubljane, da prijavijo:

raziskovalne potrebe mestnega značaja predvsem iz naslednjih področij

- razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja
- razvoj družbenih dejavnosti v mestu
- oblikovanje sistema družbenega informiranja na nivoju mesta
- preskrba z vodo, hrano in energijo s samozaščitnega in obrambnega vidika
- varstvo in izboljšanje človekovega okolja
- prostorsko in oblikovno urejanje mesta
- komunalno gospodarstvo
- vodno gospodarstvo
- cestno gospodarstvo in prometna ureditev mesta

Vsaka prijava mora vsebovati:

- naslov uporabnika, ki potrebo prijavlja
- kratko vsebinsko opredelitev potrebe in njeno utemeljenost bodisi v okviru posamezne občine bodisi v okviru celotnega mesta
- opredelitev obsega predvidenega raziskovalnega dela za uresničitev potrebe (raziskovalna storitev, naloga, projekt — predlogi možnih izvajalcev)

Naloge, ki jih bo vključila v svoj program komisija za znanost in tehnologijo pri izvršnem svetu skupščine mesta Ljubljane, bodo financirane iz sredstev, ki jih za to namenja SML.

Raziskovalne potrebe se prijavljajo 30 dni po objavi tega razpisa na naslov: Komisija za znanost in tehnologijo pri IS SML, Ljubljana, Mestni trg 1.

Ljubljana, 30. januarja 1980

KOMISIJA ZA ZNANOST
IN TEHNOLOGIJO PRI
IS SML

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Januarja letos se je iztekla 15. obletnica izdajanja Glasnika, glasila delovnih ljudi živilskega kombinata Žito. Prav je, da ob tem jubileju želimo vsem tistim, ki to glasilo ustvarjajo, veliko delovnih uspehov, Glasniku pa, da bi postal še boljši in da bi izhajal mesečno.

To pot jo je vevskim papirničarjem v precejšnji meri zagodlajzima. Ne zato, ker bi jih presenetil sneg sredi nedokončanega dela, ampak to, da ga sploh ni. Dobili so teptalni stroj, delovati je pričela vlečnica na Trebeljevem, nekaj dni je bilo kot ustvarjenih za pravo smuko, snega pa ni. Če pa bo, potem bo na Trebeljevem zagotovo še veselo.

Tozdr Mlini se je lotil največje tehnološke investicije v zgodovini svojega obstoja. Investicija zajema modernizacijo notranjih pretokov moke in transport od terminala do potrošnikov, predračunska vrednost del znaša skoraj osem starih milijard. Namesto v vrečah bodo moko

dostavljali v cisternah, ves sistem bodočega dela pa bo temeljil na tem, da bo moka, ki jo bodo izdelali v mlinu, lahko neovirano »tekla« iz celice v celico znotraj samega skladišča, iz teh pa v terminal in nato v cisterne. Treba je povedati, da je bilo dosedanje polnjenje (pa tudi praznjenje) ročno, da je bilo zamudno in tudi ne-higienično, možnost mešanja mok je bila zelo omejena, tako da so težko pripravljali nekatere kvalitetne vrste moke.

Konec januarja so se delavci delovne organizacije Elektroobnova z dvotretjinsko večino odločili, da se združijo v delovno organizacijo Slovenija ceste — Tehnika kot temeljna organizacija, o tem pa bodo konec februarja odločali tudi delavci SCT. Glede na to, da je poslovna usmeritev SCT usmerjena v izvajanje celotne gradbene storitve, elektroinstala-cijske dela pa so jim doslej opravljali različni kooperanti, lahko pričakujemo, da bo združitev uspešna.

ig

Izboljšujemo kmetijska zemljišča

Vzporedno z razvojem gospodarstva poteka v občini tudi sodoben razvoj kmetijstva. Osnova za napredno kmetijstvo so urejene, večje kmetijske površine, arondirane kmetije in delovni ljudje s sodobno mehanizacijo.

Žal ugotavljamo, da se površine dobrih kmetijskih zemljišč vztrajno zmanjšujejo. Vsako leto pozidamo od 30 do 40 ha dobrih kmetijskih površin. Z meliorativnimi posegi skušamo urejati slaba kmetijska zemljišča. S potrebnimi ukrepi usposabljam tla za večjo proizvodnjo, da bodo tako vsaj deloma nadomeščene zmanjšane kmetijske površine.

Lani je bilo glede ureditve in izboljšave kmetijskih zemljišč v občini precej storjenega. Večjih melioracijskih posegov nismo opravili, vendar smo tudi z manjšimi ukrepi, s čiščenjem zapolnjenih jarkov izboljšali talne razmere na nekaj 100 ha travniških površin. Tovrstna dela so bila opravljena na območju vasi Brezje, pod Šentpavlom, v Podlipoglavu in Sadinji vasi, v dolini pod Češnjicami, v Podmolniku, v Dolskem, pod Vinjam in Osredki ter v Senožetih.

V nekdanjih posekanih topolovih nasadih v Kašlju urejamo površine za travnike. Že letošnjo pomlad bodo pričeli te travnike izkoriščati kmetje — kooperanti KZ Dobrunje.

V nekdanjih sadnih nasadih, ki so pretežno dotrajani, bodo predvsem v Vinjah z agromeliorativnimi ukrepi pripravljena zemljišča za predelovanje krmne. Po možnostih in sposobnostih kmetov bodo ta zemljišča služila predvsem za krmo mlade plemenske živine in druge govede.

Za lažjo uporabo sodobnih kmetijskih strojev — predvsem traktor-

jev v hribovitem svetu — popravljamo in na novo urejamo poljske poti, kar je dokaj velik prispevek k varnejšemu in lažjemu obdelovanju zemlje. Lani je bilo popravljenih in na novo urejenih ok. 50 km poti v Vnajarjih, Besnici, na Jančah, Ravnem Brdu, v Trebeljevem in na Malem vrhu.

Pripravljeni so načrti za regulacijo

potoka Breska (Podmolnišnica) in za osušitev travnikov v Podmolniku. Prav tako je pripravljen načrt za globlji in delno regulacijo Dobrunje ter osušitev travnikov pod Sadinjo vasio in Podlipoglavom.

Da bodo dela lažje stekla, so lastniki teh travnikov ustanovili melioracijsko skupnost in melioracijski odbor.

Namen osuševanja in izboljševanja teh travnikov z apnenjem in gnojenjem je, da bodo urejene lastnosti v tleh: sedanjost slabo travno rušo bodo po teh ukrepih prerastle sladke in boljše trave in tako bo tam lažje pridelovati več kvalitetne krmne.

Razveseljivi pa so uspehi, ki so s temi posegi že doseženi, čeprav je njih izvajanje dolgotrajno.

dipl. inž. BLAŽENA PUGELJ

Novourejene poljske poti omogočajo lažje pospravljanje poljskih pridelkov in semena. Na sliki kmetija v Javoru z urejenimi poljskimi potmi (Foto: AM)